

Обединета Македонска Дијаспора (ОМД) изразува сериозна загриженост поради неколку предложени измени на нацрт-извештајот на Европскиот парламент за Република Македонија, особено оние кои вршат несразмерен политички и културен притисок врз македонскиот народ и државните институции под изговор на условеноста за пристапување во ЕУ.

Овие измени претставуваат опасен преседан на дозволување билатерални спорови и националистички барања од земји-членки на ЕУ да го нарушат процесот на проширување – во директна спротивност со основните вредности и правни рамки на Европската унија.

Селективните стандарди за човекови права го поткопуваат кредибилитетот на ЕУ

ОМД категорично потврдува дека основните права и демократските принципи утврдени во Европската конвенција за човекови права (ЕКЧП), Договорот за Европската унија (ДЕУ) и други обврзувачки меѓународни инструменти не смеат да се применуваат селективно или да бидат политички манипулирани.

Релевантни одредби вклучуваат:

- Член 2 од ДЕУ, кој налага почитување на човечкото достоинство, слободата, демократијата, еднаквоста, владеењето на правото и човековите права, вклучувајќи ги правата на лицата што припаѓаат на малцинства;
- Членови 1, 6 и 13 од ЕКЧП, кои ја штитат националната идентичност, правото на самоопределување и заштитата од дискриминација;
- Членови 2 и 49 од ДЕУ, кои гарантираат еднаков третман и недискриминаторски

услови за пристапување за сите земји-кандидати;

- Член 1 од Меѓународниот пакт за граѓански и политички права (МПГП), кој го потврдува правото на сите народи на самоопределување;
- Протокол бр. 12 на ЕКЧП, кој ја проширува забраната за дискриминација на секое право утврдено со закон.

Предложените измени ги нарушуваат овие стандарди на неколку начини:

Притисок за уставни измени без демократски мандат

Притисокот врз Македонија да признае одредени групи во Уставот без јавен консензус го поткопува демократскиот суверенитет. Ваквото наметнување е во спротивност со Член 1 од МПГП и со упатствата на Венецијанската комисија, кои ја истакнуваат потребата од инклузивна јавна поддршка за уставни измени.

Билатерални историски и идентитетски услови

Вклучувањето на билатерални спорови и национални наративи во рамките на процесот на проширување е спротивно на Копенхашките критериуми, кои ги оценуваат земјите-кандидати врз основа на демократски институции, владеење на правото, човекови права и функционална пазарна економија – а не на идентитетски отстапки.

Молчание за глорификацијата на фашизмот и ревизионизмот

Измените не ја осудуваат неодамнешната глорификација на фашистички колаборатори во бугарскиот парламент – пропуст кој е во директна спротивност со Член 2 од ДЕУ. Европскиот парламент мора јасно да ја осуди секоја форма на фашизам и историски ревизионизам, особено во контекст на земји-кандидатки.

Еднострани имплементација на договорот од Преспа

Извештајот продолжува да се повикува на наметнатиот и длабоко контроверзен Преспански договор, игнорирајќи го фактот дека на македонскиот народ му беше ускратено правото на валиден и обврзувачки референдум. Ова бришење на

јавната волја е спротивно и на демократските норми и на принципите на меѓународното право за легитимност на договори.

Хипокризија кај земјите-членки на ЕУ за правата на малцинствата

ОМД дополнително истакнува дека Грција, Бугарија и Франција се единствените земји-членки на ЕУ што одбиваат официјално да признаат национални малцинства на своја територија – и покрај тоа што бараат од Македонија да го измени својот Устав за таа цел. Овој очигледен двоен стандард ја поткопува моралната основа на политиката на проширување на ЕУ и ја дискредитира посветеноста на Европскиот парламент кон човековите права и еднаквоста.

Спротивно на ова, Македонија официјално признава над 10 етнички заедници и ги гарантира нивните права преку инклузивно законодавство и институционални механизми, правејќи ја една од најмултикултурните општества на Балканот.

ОМД го повикува Европскиот парламент да:

- Да ги одбие сите измени што вршат притисок врз Македонија да го измени својот Устав под надворешно политичко влијание;
- Да ги зачува принципите на слободно самоопределување, културен и јазичен интегритет и демократски суверенитет;
- Да ја осуди глорификацијата на фашизмот и историскиот ревизионизам во сите земји-кандидати и членки;
- Да осигура дека Македонија ќе биде оценувана исклучиво врз основа на заслуги, како што е утврдено во Копенхашките критериуми и *acquis communautaire*, а не врз основа на идентитетски или билатерални политички барања.

Македонскиот народ заслужува европска иднина заснована на достоинство, правичност и почит – а не иднина условена со бришење на нивниот идентитет или препишување на нивната историја. Европскиот парламент мора да избере принципи над политика.

